

Predikan i Kyrkhults kyrka 2014 av Tobias Bäckström

Midfastosöndagen

”Livets bröd”

Ords 9:1-6

1 Kor 10:1-6

Joh 6:48-59

Ps: 617, 298, 398, 7

”Äta bör man, annars dör man” lyder ju ett ordspråk. Och då brukar ju alltid någon lustigkurre lägga till: ”Äter gör man, ändå dör man.”

Ungefär så skulle man också kunna sammanfatta början av Jesus predikan. Han är ju i synagogan i Kafarnaum och predikar för judarna där. ”Era fäder åt mannat i öknen och de dog”. Ja, vanligt bröd skjuter upp döden ett tag men de utgör inget slutligt botemedel. Vi behöver ju ständigt äta, hungern kommer alltid tillbaka, den besegras bara tillfälligt.

I alla tider har man sökt efter något som slutligt kan besegra döden. Det har varit till exempel ungdomens källa, eller alkemin på medeltiden. Det som de försökte framställa var guld och ett livselixir som skulle bota alla sjukdomar och förlänga livet. Drömmen var rikedom och evigt liv.

Vi människor har en evighetslängtan inom oss och vi kan ju fundera över var denna längtan kommer ifrån. Om det aldrig var avsikten från början att vi skulle ha ett evigt liv, ja då borde vi ju alla vara nöjda och belåtna med att leva våra liv och att det sen är slut. Ändå är de flesta inte tillfreds med detta, vi bär på ett svagt minne inom oss att det från början inte var tänkt så här.

Men tillbaka till Jesus predikan. Han börjar nu tala om sig själv som livets bröd eller det levande brödet. Vanligt bröd kan uppehålla liv, men det kan inte skapa nytt liv. Det är bakat på vete som skördats på åkern. Lien har gått över fältet och vetekornen har tröskats för att sen malas och bakas i en ugn. Och här finns likheter med det livets bröd som Jesus talar om: något måste offras för att andra ska leva. Vetet på fältet måste dö för att kunna ge liv.

”Brödet som jag skall ge är mitt kött, jag ger det för att världen ska leva.” Med de orden sammanfattar Jesus sitt uppdrag på jorden. Han är det levande brödet som kommit ned från himlen, han ger sig själv, sin kropp, sitt kött, för att världen ska leva. Han talar om sin död på korset. Utan offer, om inte någon dör kan inte liv delas ut.

Och så kommer han in på hur vi får del av det liv som han ger: det sker genom att vi äter hans kött. Det är inte så konstigt att det Jesus säger väckte reaktioner: hur skulle det kunna gå till? Pratar han om kannibalism? Och Jesus gör det inte enklare för dem när han verkligen betonar det ännu mer: ”Om ni inte äter mitt kött och dricker mitt blod äger ni inte livet”. Besvärliga och frånstötande ställen brukar man annars skynda förbi, men Jesus upprepar det flera gånger så att ingen ska missa det. Märkligt att man inte bar ut honom direkt.

Så småningom skulle det klarna för lärjungarna vad Jesus menade. Efter hans död och uppståndelse skulle många pusselbitar falla på plats. Om vi har det eviga livet eller inte beror på om vi är förenade med Jesus eller inte. Är vi det så äger vi livet, även när vi dör. Och kan man förenas med något mer konkret än maten som vi äter som tas upp och införlivas i våra kroppar? När Jesus talar om att äta hans kropp och dricka hans blod så finns det en stark symbolik här som vi kan förstå och ta till oss. Vi behöver förenas med Kristus, bli ett med honom.

Efter hans offer, utfört en gång för alla på korset finns ingen död mer i Kristi kropp, enbart liv. Han uppstod för att aldrig mera dö. Genom ätandet av denna kropp blir vi också delaktiga av det eviga livet. Kristus är vårt livsmedel; medel för livet.

Att äta människosöndens kött och dricka hans blod innebär det andliga ätandet av honom när vi tar emot honom i tro. Men det Jesus säger pekar också vidare på ett mer konkret ätande och drickande.

Det är signifikant att Johannes inte nämner nattvarden i sitt evangelium. Han talar om den sista måltiden och att Jesus tvättade lärjungarnas fötter men han nämner inte instiftandet av nattvarden.

Men ändå genomsyras hans evangelium av anspelningar på nattvarden och det är inget tvivel om att detta också är en sådan anspelning. ”Brödet som jag skall ge är mitt kött” säger han här och föregriper därmed instiftandet när han håller upp ett bröd och säger: ”Detta är min kropp.”

Ignatios av Antiokia skrev ett antal brev på väg till sin egen avrättning i början av 100-talet. Han var biskop som levde bara generationen efter apostlarna. I sitt brev till Efesierna beskriver han nattvardens bröd som odödlighetens läkemedel, ett motgift från döden. Nattvarden är inte bara en symbolisk måltid: Kristus är verkligen närvarande i, med och under brödets och vinets gestalt. Detta är det livselixir som vi har fått.

”Äta bör man, annars dör man”. Ja, det finns ett bröd som vi inte dör av när vi äter det. När Jesus säger ”Jag är Livets bröd” visar han att han är vårt livsmedel. I nattvarden gör han sig till mat och dryck för oss. Detta är ett så stort mysterium att vi aldrig helt kan förstå det eller begripa det. Vi kan bara ta emot det i tro.